

e-Book

จัดทำโดย นักวิชาการเตรียมสอบข้าราชการ

คู่มือเตรียมสอบ

พนักงานสมทบตรวจเงินแผ่นดินชั้น 3 (ด้านบัญชี) (สนง.การตรวจเงินแผ่นดิน)

● ความรู้เกี่ยวกับ สนง.การตรวจเงินแผ่นดิน

2558

● ความรู้เกี่ยวกับตำแหน่ง พนักงานสมทบตรวจเงินแผ่นดินชั้น 3 (ด้านบัญชี)

● แนวข้อสอบที่เกี่ยวข้อง

สั่งซื้อได้ที่

www.SheetRam.com

Ins.02-7230950, 02-5141422

085-9679080, 085-9993722, 085-9993740

e-Book

259.-

ขอบเขต

ส่วนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ประวัติการตรวจเงินแผ่นดิน	5
อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กร	7
อำนาจหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตร.)	8
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	8
สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	9
วิสัยทัศน์ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	9
ภารกิจของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	9
ภารกิจของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	9
แผนยุทธศาสตร์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2558 – 2561)	9
วิสัยทัศน์ (Vision)	10
พันธกิจ (Mission)	10
ค่านิยมร่วม (Core Value)	10
ยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)	10
เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Goals)	10

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี

มาตรฐานทั่วไป เรื่อง ความเป็นอิสระและเป็นกลาง	12
จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพ	19
คุณธรรมและจริยธรรมส่วนบุคคล	21
การประกันคุณภาพ การติดตามและการประเมิน	24
คุณภาพเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ในงานตรวจสอบ	26
คุณภาพความรู้และข้อมูลในงานตรวจสอบ	27

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการบัญชี

ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีเบื้องต้น	37
ข้อสมมติฐานทางการบัญชี	41
งบการเงิน	43
สมการบัญชี	46
การวิเคราะห์รายการค้า	55
ผังบัญชี	59
สมุดรายวันขั้นต้น	66
งบทดลอง	71
การปรับปรุงรายการบัญชี	87
กระดาษทำการ	92
สมุดรายวันเฉพาะ	102
การบริหารการเงิน	117
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	120
การวิเคราะห์งบกระแสเงินทุนและงบประมาณ	130
การวิเคราะห์การใช้สินทรัพย์และเงินทุนในการดำเนินงาน	137

การบริหารการเงินทุนหมุนเวียน	143
การบริหารลูกหนี้	145
การบริหารสินค้าคงคลัง	155
งบประมาณการลงทุน	161
การคลังภาครัฐ	176
งบประมาณแผ่นดิน	213
บทบาทและความสำคัญของงบประมาณแผ่นดิน	215
หลักการงบประมาณแผ่นดิน	217
วิธีวิเคราะห์งบประมาณ	218
ประเภทของงบประมาณแผ่นดิน	219

ส่วนที่ 4 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542	281
ประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 12 เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับ มีผลใช้บังคับต่อไป	301
ประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 29 เรื่อง แก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 12 ลงวันที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2549	302
ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 71/2557 เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	303
พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505	305

ส่วนที่ 5 ภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษ สำหรับระบบการบัญชีธนาคาร	311
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ สมุดบัญชีคุมการรับจ่ายในบัญชีต่างๆ ประจำวัน	311
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ สมุดบัญชีคุมเงินสด (General Cash Book)	338
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ของธนาคาร	339
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีระหว่างกิจการ	339
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีลูกหนี้เงินกู้ยืม	340
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีลูกหนี้ครบกำหนด	340
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ ดอกเบี้ยค้างรับ	341
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	341
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีภาระลูกหนี้	342
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีหนี้สิน	342
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	343
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีดอกเบี้ยจ่ายและส่วนลดค้างจ่าย	344
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีดอกเบี้ยจ่าย	345
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีบัญชีทุน	349
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ บัญชีรายได้อื่น ๆ	349
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ .บัญชีหลักทรัพย์เงินลงทุน	349

ส่วนที่ 7 แนวข้อสอบ

แนวข้อสอบ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี และการเงิน	350
แนวข้อสอบ พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542	361

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

📌 ประวัติการตรวจเงินแผ่นดินไทย

ในวันพุธขึ้น 9 ค่ำ เดือน 5 จุลศักราช 1237 ซึ่งตรงกับวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา "พระราชบัญญัติสำหรับกรมพระคลังมหาสมบัติแล้วด้วยกรมต่าง ๆ ซึ่งจะเบิกเงินส่งเงิน" อันถือเป็นต้นกำเนิดของการตรวจเงินแผ่นดินในประเทศไทย ดังปรากฏในหมวดมาตราที่ 8 ว่าด้วยออฟฟิศหลวงในพระบรมมหาราชวังที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า "ออดิตออฟฟิศ" ข้อ 1 กำหนดให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงแต่งตั้งเจ้าพนักงานใหญ่ที่อังกฤษเรียกว่า ออดิตอเยเนอรัล พนักงานสำหรับตรวจบัญชีแลสิ่งของ ซึ่งเป็นรายขึ้นในแผ่นดินทุก ๆ รายและจะทรงตั้งเจ้าพนักงานรองที่อังกฤษเรียกว่า ดีปุตีออดิตอเยเนอรัล อีกนายหนึ่งสำหรับจะได้อำนาจแทน เมื่อเวลาเจ้าพนักงานใหญ่ผู้ตรวจไม่อยู่ และจะได้ช่วยการตามแต่เจ้าพนักงานใหญ่ผู้ตรวจจะให้ช่วยในเวลาเมื่อเจ้าพนักงานใหญ่ผู้ตรวจอยู่ ฯ

การจัดตั้งออฟฟิศหลวงในขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเกรงว่าจะจัดตั้งไม่สำเร็จ จึงรับหน้าที่ส่วนการตรวจบัญชีต่างกระทรวงมาทรงทำเอง ขึ้นในพระราชมณเฑียรสถานใกล้ที่เสด็จประทับ แล้วทรงเลือกสรรผู้ช่วยพระราชธุระซึ่งทรงรับไปนั้นได้ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ ซึ่งเพิ่งทรงเล่าเรียนสำเร็จพระองค์หนึ่งโปรดให้เป็นหัวหน้าพนักงานออฟฟิศมาแต่แรกตั้ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จลงทรงทำการที่ออฟฟิศนั้นทุกวัน การก็สะดวกแก่พระราชธุระตลอดไปจนถึงราชการอื่น

การตรวจเงินแผ่นดินไทยสมัยรัชกาลที่ 6 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2453 ถึง พ.ศ. 2458 ยังคงมีรูปแบบเหมือนปลายสมัยรัชกาลที่ 5 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงริ่ฟื้นเรื่องการจัดตั้งกรมที่จะตรวจบัญชีและการเงินแผ่นดินขึ้นมาอีก เนื่องจากทรงเห็นว่ารายได้และรายจ่ายของแผ่นดินมีมากขึ้นจำเป็นต้องตรวจตรา การรับจ่ายและรักษาเงินให้รัดกุมยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดินขึ้นในสังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2458 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายอีฟลอร์โอ เป็นอธิบดีกรมตรวจเงินแผ่นดินคนแรก

โดยที่กรมตรวจเงินแผ่นดินกับกรมบัญชีกลางมีความเกี่ยวพันกันอยู่ตลอดเวลา เพราะมีหน้าที่ใกล้ชิดกันอย่างมาก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีพระบรมราชโองการให้สมทบกรมตรวจเงินแผ่นดินเข้ากับกรมบัญชีกลางเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์

พ.ศ.2469 โดยมีเจ้าพระยาโกมารกุลมนตรีเป็นอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นผู้ควบคุมกรมตรวจเงินแผ่นดิน หน้าที่ในการตรวจถูกแบ่งออกเป็น 3 แผนก และอีก 1 ส่วน ได้แก่ แผนกพลเรือนสามัญแผนกรัฐพาณิชย์ แผนกราชการทหาร และส่วนภูมิภาค

จนกระทั่ง เมื่อปี พ.ศ. 2475 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข คณะกรรมการราษฎรเห็นว่าการตรวจเงินแผ่นดินสังกัดอยู่ในกรมบัญชีกลาง กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ การตรวจตราตลอดจนการแสดงความเห็นสำหรับผลแห่งการตรวจย่อมไม่เป็นไปโดยอิสระ สมควรจะโอนกรมตรวจเงินแผ่นดินมาขึ้นต่อคณะกรรมการราษฎร พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีประกาศโอนกรมตรวจเงินแผ่นดินไปขึ้นต่อคณะกรรมการราษฎร เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2475 โดยมีพระยานรารถภักดี เป็นผู้ช่วยอธิบดีและหลวงดำรงอิศราหุวรรณ เป็นผู้ทำการแทนอธิบดีกรมตรวจเงินแผ่นดินอยู่จนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2476

ในปี พ.ศ. 2476 รัฐบาลเห็นสมควรให้การตรวจตราทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นที่เชื่อถือแก่ประชาราษฎรมากขึ้น จึงตราพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2476 จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นแทนกรมตรวจเงินแผ่นดินเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2476 มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยหลวงดำรงอิศราหุวรรณ ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นคนแรก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการปรับปรุงระเบียบการบริหารแผ่นดินใหม่ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่ให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี การตรวจเงินแผ่นดินระหว่างปี พ.ศ. 2475-2522 มีการจัดองค์กรการทำงานโดยระบบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งประกอบด้วย ประธาน เลขาธิการ และกรรมการ ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี เลขาธิการเทียบเท่ารองอธิบดีเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ ส่วนกรรมการเป็นข้าราชการชั้นเอกระดับหัวหน้ากอง

ต่อมาได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดิน พ . ศ . 2522 โดยมีเนื้อหาเพื่อให้มีการตรวจสอบการรับจ่ายเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นไปโดยถูกต้องและเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากปรับเปลี่ยนโครงสร้างของสถาบัน ตรวจเงินแผ่นดินจากคณะกรรมการมาเป็นรูปแบบที่มีผู้อำนวยการสำนักงานฯ เป็นผู้รับผิดชอบงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเพียงผู้เดียวแล้วยังเพิ่ม บทบาทการตรวจสอบ โดยให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจ

☛ **อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบองค์กร**

เป็นองค์กรตรวจสอบอิสระและเป็นกลาง ประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีการรายงานผลปฏิบัติงานดังนี้

1. สดง. จัดทำรายงานผลปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี
2. สดง. จัดทำรายงานผลปฏิบัติงานระหว่างปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีตามความจำเป็นและเหมาะสม (ม.49)
3. รายงานที่ผ่านการพิจารณาตาม (1) และ (2) ให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ (ม.48 ว.3)

☛ **อำนาจหน้าที่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)**

1. วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (ม.15 ว.แรก)
2. ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ คตง. (ม.15 (1))
3. ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมเงินของรัฐ (ม.15(2))
4. กำหนดมาตรฐานหรือมาตรการเกี่ยวกับการตรวจสอบการบริหารงบประมาณสำหรับหน่วยรับตรวจ (ม.15(3))
4. เป็นองค์กรชี้ขาดสูงสุดในกระบวนการทางวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ม.15(5))
5. พิจารณาคัดเลือกผู้ว่าการ (ม.15(6))
6. แต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังหรืออนุกรรมการ (ม.15(11)(12))
7. พิจารณาคำร้องขอของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีที่ขอให้ตรวจสอบ (ม.15(13))
8. ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน (ม.15(14))
9. เสนอข้อสังเกตและความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณาการใช้จ่ายประจำปี ตามมาตรา 16
10. ออกระเบียบ ประกาศเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและการคลัง และการดำเนินการอื่น ตามมาตรา 52

👉 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

1. เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการปฏิบัติงานของ สตง. (ม.26)
2. ออกคำสั่งหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ สตง. (ม.37(1))
3. กำหนดแผนการตรวจสอบ (ม.37(2))
4. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ (ม.37(3))
5. ให้คำปรึกษา ความเห็น หรือข้อมูลแก่ คตง. (ม.37(5))
6. จัดจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชน (ม.37 (6))
7. กำหนดค่าสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมและค่าตอบแทนอื่น (ม.37(7))
8. รายงานผลการตรวจสอบต่อ คตง. และคณะกรรมการวินัยฯ (ม.37(8)(9))

👉 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

1. รับผิดชอบงานธุรการของ คตง. (ม.39(1))
2. ตรวจสอบการเงินแผ่นดิน (ม.39(2))
  - ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบผลการดำเนินงาน
  - ตรวจสอบรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีและงบแสดงฐานะการเงินแผ่นดิน
  - ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี
  - ตรวจสอบการจัดเก็บและการประเมินภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่น
3. จัดทำรายงานและติดตามผลการปฏิบัติงาน (ม.39(3)(4))
4. ตรวจสอบเงินราชการลับหรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกัน (ม.40)

คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้น แต่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐที่คณะกรรมการกำหนด (ม.19)

👉 แผนยุทธศาสตร์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2558 – 2561)

แผนยุทธศาสตร์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2558 – 2561) จัดทำขึ้นจากการระดมความคิดเห็น และการบูรณาการแนวความคิดของผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2558 – 2560) ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้ยุทธศาสตร์มีความครอบคลุม

และสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายภารกิจขององค์กร แผนยุทธศาสตร์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. 2558 – 2561) ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

👉 **วิสัยทัศน์ (Vision)**

“องค์กรธรรมาภิบาลชั้นนำด้านการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ”

👉 **พันธกิจ (Mission)**

1. พัฒนาระบบและกลไกการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นมาตรฐานสากล และเสริมสร้างวินัยทางงบประมาณและการคลัง ปรากฏผลงานที่น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนและนานาชาติ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ
2. ส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และทรัพย์สินของชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรโดยยึดหลักคุณธรรม นิติธรรม ความโปร่งใส ความมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า เพื่อนำไปสู่องค์กรธรรมาภิบาล
4. พัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ และส่งเสริมการจัดการความรู้ด้านการตรวจเงินแผ่นดินอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

👉 **ค่านิยมร่วม (Core Value)**

สัตย์ซื่อ มืออาชีพ รับผิดชอบ

👉 **ยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)**

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบและกลไกการตรวจเงินแผ่นดินและเสริมสร้างวินัยทางงบประมาณและการคลัง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนตระหนักและมีส่วนร่วมในการตรวจเงินแผ่นดินและทรัพย์สินของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และส่งเสริมการจัดการความรู้

สมการบัญชี

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ เขียนเป็นสมการบัญชีได้ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ}$$

สมการบัญชี ใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์รายการบัญชี และการบันทึกข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งการดำเนินงานของธุรกิจจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ อย่างไรก็ตาม สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้องเท่ากับ หนี้สินและส่วนของเจ้าของรวมกันเสมอ

รายได้ (Revenues) หมายถึง สินทรัพย์ ซึ่งกิจการได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้า รวมถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน และการได้รับสินทรัพย์นั้นก็มีผลทำให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น

ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึง ต้นทุนของสินค้าและบริการที่ใช้ไปหรือหมดไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้ และมีผลทำให้ส่วนของเจ้าของลดลง

กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ) หมายถึง ส่วนเกินที่รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง อันเป็นผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น คือ กำไรสุทธิ ตรงข้าม ถ้าค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ ทำให้ส่วนของเจ้าของลดลง คือ ขาดทุนสุทธิ

ความสัมพันธ์ระหว่าง สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย อาจเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สินทรัพย์} &= \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ} + \text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย} \quad \text{หรือ} \\ \text{สินทรัพย์} + \text{ค่าใช้จ่าย} &= \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ} + \text{รายได้} \end{aligned}$$

งบกำไรสะสม (Retained Earnings) เป็นงบแสดงการเปลี่ยนแปลงของกำไรสะสมที่เกิดขึ้นในระหว่างรอบบัญชี ทำให้ทราบว่าในการดำเนินงานมีผลกำไรเกิดขึ้นเท่าไร จ่ายเงินปันผลเท่าไร ดังตัวอย่าง

เดบิต และ เครดิต หมายถึง

ศัพท์ทางบัญชีที่ควรทราบเพื่อประโยชน์ในการบันทึกบัญชี รายการค้าที่เกิดขึ้นทุกรายการจะมีผลกระทบต่อบัญชีสองบัญชี หรือมากกว่านั้นเสมอ เช่น

เดบิต “Debit” (Dr) หมายถึง ด้านซ้ายของบัญชีซึ่งใช้บันทึกสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น และหนี้สินกับส่วนของผู้เจ้าของที่ลดลง รายการบัญชีที่บันทึกทางด้านซ้าย เรียกว่า รายการเดบิต

เครดิต “Credit” (Cr) หมายถึง ด้านขวาของบัญชีซึ่งใช้บันทึกสินทรัพย์ที่ลดลง และหนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของที่เพิ่มขึ้น รายการบัญชีที่บันทึกทางด้านขวา เรียกว่า รายการเครดิต

ผลต่างระหว่างจำนวนเงินทางด้านเดบิต (ด้านซ้าย) และจำนวนเงินทางด้านเครดิต (ด้านขวา) เรียกว่า ยอดคงเหลือ

ถ้าจำนวนเงินทางด้านเดบิต สูงกว่า เครดิต เรียกว่า ยอดคงเหลือเดบิต (Debit Balance)

ถ้าจำนวนเงินทางด้านเครดิต สูงกว่า เดบิต เรียกว่า ยอดคงเหลือเครดิต (Credit Balance)

จากสมการบัญชี   สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

กล่าวคือ ในการบันทึกบัญชีถือว่า สินทรัพย์ อยู่ด้านซ้าย คือ เดบิต และ หนี้สินบวกทุนอยู่ด้านขวา คือ เครดิต ถ้าผลของรายการทำให้เพิ่มขึ้น ก็จะบันทึกให้เพิ่มขึ้นตามด้านที่อยู่ ถ้าผลของรายการทำให้ลดลง ก็จะบันทึกในด้านตรงกันข้ามที่อยู่ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะป็นสินทรัพย์ หนี้สิน หรือทุน

เดบิต	สินทรัพย์	เครดิต	เดบิต	หนี้สิน	เครดิต	เดบิต	ทุน
เครดิต			เครดิต			เดบิต	เพิ่ม
เพิ่ม	+	ลด	-	เพิ่ม	+	ลด	-
							เพิ่ม
							+

สรุปสมการบัญชีได้ดังนี้ :

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ - ค่าใช้จ่าย หรือ

สินทรัพย์+ค่าใช้จ่าย = หนี้สิน + ทุน + รายได้

			เพิ่ม	ลด
สินทรัพย์	ด้านที่อยู่	เดบิต	+ เดบิต	- เครดิต
หนี้สิน	“	เครดิต	+ เครดิต	- เดบิต
ทุน	“	เครดิต	+ เครดิต	- เดบิต
รายได้	“	เครดิต	+ เครดิต	- เดบิต
ค่าใช้จ่าย	“	เดบิต	+ เดบิต	- เครดิต

การวิเคราะห์รายการค้า

เมื่อมีรายการค้าเกิดขึ้น จำเป็นต้องวิเคราะห์ว่ารายการดังกล่าวมีผลกระทบต่อ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ อย่างไรบ้าง รวมทั้งผลกระทบต่อรายได้ทำให้ ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้นและค่าใช้จ่ายทำให้ส่วนของเจ้าของลดลง

ตัวอย่าง รายการที่เกิดขึ้นในกิจการ ร้านABCชักรีด ในระยะเวลา 1 เดือน เริ่ม 1 มกราคม 25xx ถึง 31 มกราคม 25xx ดังนี้ :

1. นายต้นนำเงินสดมาลงทุน 25,000 บาท
2. ซื้อของใช้สิ้นเปลืองเป็นเงินสด 3,000 บาท
3. ซื้ออุปกรณ์ชักรีดจากร้าน ABC เป็นเงิน 14,000 บาท ตกลงชำระเงิน 15 ก.พ. 25xx
4. ระหว่างเดือน กิจการมีรายได้จากการให้บริการเป็นเงินสด 6,200 บาท
5. ระหว่างเดือน จ่ายเงินสดเป็นค่าใช้จ่ายดังนี้
  - เงินเดือน 1,500 บาท
  - ค่าเช่า 2,000 บาท
  - ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า 280 บาท
6. กิจการตกลงชำระหนี้ให้เจ้าหนี้บางส่วน 3,000 บาท
7. ณ วันสิ้นเดือนตรวจนับของใช้สิ้นเปลือง ปรากฏว่ามีของเหลืออยู่คิดเป็นมูลค่า 1,400 บาท แสดงว่าในระหว่างเดือนมีการนำของใช้สิ้นเปลืองไปใช้ในการชักรีด 1,600 บาท (ซื้อมา 3,000 บาท หักจำนวนที่เหลือ 1,400 บาท)
8. นาย ก. ถอนเงินไปใช้ส่วนตัว 5,000 บาท

การวิเคราะห์หีบการเงิน

เงิน (Money)

เงิน คือ สิ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไปในสังคมหนึ่ง ๆ ให้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยมี การกำหนดค่าขึ้นเป็นหน่วยเงินตรา และพยายามรักษาค่าให้คงที่อยู่เสมอ

ส่วนประกอบของเงิน แยกได้ 3 ส่วน คือ

1. เงินจะเป็นอะไรก็ได้ที่ทุกคนยอมรับให้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เช่น อาจเป็น โลหะหรือกระดาษก็ได้
2. มีการกำหนดค่าขึ้นเป็นหน่วยเงินตรา
3. มีค่าคงที่เมื่อมองในระยะสั้น คือ เงินจำนวนหนึ่งควรจะสามารถแลกเปลี่ยนสินค้า และบริการได้ในจำนวนเท่าเดิม ไม่ควรเปลี่ยนแปลงรวดเร็วนัก

หน้าที่ของเงิน มีดังนี้

1. เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (Medium of Exchange)
2. เป็นมาตรฐานวัดมูลค่า (Standard of Value)
3. เป็นเครื่องรักษามูลค่า (Store of Value)
4. เป็นมาตรฐานชำระหนี้ภายหน้า (Standard of Deferred Payment)

คุณสมบัติที่ดีของเงิน มีดังนี้

1. เป็นที่ยอมรับและง่ายต่อการจดจำเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยน
2. มีเสถียรภาพในมูลค่า เงินที่ดีจะมีค่าค่อนข้างคงที่
3. มีปริมาณยืดหยุ่นได้ ควรมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการใช้เงินของประชาชน
4. พกติดตัวได้ง่าย
5. มีความคงทน ไม่ชำรุดเสียหายได้ง่าย
6. มีค่าเท่ากัน เงินชนิดเดียวกันหรือหน่วยเดียวกันควรมีค่าหรืออำนาจซื้อเท่ากัน
7. สามารถแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ ได้ เพื่อความสะดวกในการแลกเปลี่ยนกับสินค้า และบริการที่มีมูลค่าต่าง ๆ กัน

ตลาดการเงิน คือ กลไก หรือวิธีการ หรือเทคนิคที่ก่อให้เกิดการโอนเปลี่ยนมือ ระหว่างผู้มีเงินออม (ผู้ให้กู้) กับผู้ต้องการใช้เงิน (ผู้กู้) โดยอาศัย เงิน เงินทุน เครื่องมือเครดิต สถาบันการเงิน และวิธีการต่าง ๆ เข้ามาช่วย

องค์ประกอบของตลาดการเงิน มี 6 ข้อ ดังนี้

1. ผู้มีเงินออม (Saver)

หมายถึง บุคคลธรรมดา หน่วยธุรกิจ และหน่วยงานของรัฐที่ขณะใดขณะหนึ่งมีเงิน เหลือจากการใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค (มีรายรับมากกว่ารายจ่าย) เรียกเงินส่วนนี้ว่า “เงิน

ออม” ถือเป็นแหล่งเงินทุน โดยปกติแล้วผู้ที่มีสภาพเป็นผู้มีเงินออมมากที่สุด คือ บุคคลธรรมดา เรียกว่า “ผู้มีเงินออมรายย่อย” ส่วนหน่วยธุรกิจ หน่วยงานของรัฐ จะมีสภาพเป็นผู้ต้องการใช้เงินมากกว่า เพราะถึงแม้ธุรกิจจะมีกำไร แต่ธุรกิจจะหยุดนิ่งไม่ได้จะต้องมีการขยายกิจการ ทำให้มีความต้องการใช้เงิน ส่วนรัฐก็มีโครงการต่างๆ ที่ต้องใช้เงินอยู่เสมอ ซึ่งทำให้บางปีมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้ต้องการใช้เงิน

2. ผู้ต้องการใช้เงิน (User of Funds)

หมายถึง บุคคลธรรมดา หน่วยธุรกิจ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งขณะใดขณะหนึ่งมีความต้องการใช้เงิน

ความต้องการใช้เงิน มีอยู่ 2 ประเภทคือ

- 1) ความต้องการใช้เงินเพื่ออุปโภคบริโภค
- 2) ความต้องการใช้เงินเพื่อลงทุน แบ่งออกเป็น
  - การลงทุนที่แท้จริง (Real Investment)
  - การลงทุนทางการเงิน (Financial Investment)
  - ใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค
  - นำมาลงทุนอย่างแท้จริง

3. สื่อกลางทางการเงิน

คือสถาบันที่ทำหน้าที่รวบรวมเงินออมแล้วนำเงินออมนั้นไปจัดสรรให้แก่ผู้ต้องการใช้เงิน สื่อกลางทางการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต บริษัทเงินทุน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น

4. เงินทุน

ได้แก่ เงินเหรียญ ธนบัตร และเครดิตที่ส่งจ่ายซื้อสินค้าและบริการ

5. เครื่องมือเครดิตหรือหลักทรัพย์ (Securities)

คือ ตราสารที่เป็นหลักฐานในการทวงหนี้หรือทวงถามเช่นสมุดเงินฝากธนาคาร ใบหุ้นสามัญ ใบหุ้นบุริมสิทธิ ใบหุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรเอกชน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น

ประเภทของเครื่องมือเครดิต แยกประเภทได้ดังนี้

1) แยกตามอายุของเครื่องมือเครดิต

- เครื่องมือเครดิตระยะสั้น คือ เครื่องมือเครดิตที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วแลกเงิน บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากกระแสรายวัน บัญชีเงินฝากประจำที่ไม่เกิน 1 ปี เป็นต้น

- เครื่องมือเครดิตระยะยาว คือ เครื่องมือเครดิตที่มีอายุไม่เกินตั้งแต่ 5 ปี หรือ 10 ปีขึ้นไป เช่น พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรเอกชน หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ ใบสำคัญแสดง

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 71/2557

เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อ 3 ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกอีกจำนวนหนึ่งคน โดยให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่ธุรการคณะกรรมการสรรหา

บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกตามวรรคหนึ่งต้องไม่ใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสรรหากรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ 4 ให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านบัญชีและด้านกฎหมายด้านละสองคน ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านบริหารธุรกิจ และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดินอีกด้านละหนึ่งคน โดยผู้ได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

บุคคลที่สมควรได้รับการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 และต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) เคยเป็นข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 10 หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงหรือเทียบเท่า

(2) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาและดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(3) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับประธานกรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่นของธุรกิจ ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

บุคคลที่ได้รับการสรรหาตามวรรคหนึ่งต้องมีความชำนาญหรือประสบการณ์ทางด้านการตรวจเงินแผ่นดินอย่างน้อยสองคน

ข้อ 5 ให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาล

ฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกอีกจำนวนหนึ่งคน โดยให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่ธุรการคณะกรรมการสรรหา

บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่ใช่ผู้พิพากษาหรือตุลาการ และต้องไม่เป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในขณะเดียวกัน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ 6 ให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้ได้รับการสรรหา ซึ่งต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีวุฒิการศึกษาในระดับตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชีหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน และต้องเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ 10 หรือเทียบเท่า หรือเป็นหรือเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงหรือเทียบเท่าและต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542

ข้อ 7 เมื่อดำเนินการสรรหาเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำ ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อไป และให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปีนับแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยมีให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเพียงวาระเดียวมาใช้บังคับ เว้นแต่ผู้นั้นได้รับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอีกวาระหนึ่ง ให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ไม่เกินสามปี และให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ไม่เกินสองปี

ข้อ 9 ในระหว่างการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รักษาราชการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไปพลางก่อน

ข้อ 10 ในกรณีที่ไม่มีกรรมการสรรหาในตำแหน่งใดในคณะกรรมการสรรหาตามข้อ 3 หรือข้อ 5 ให้คณะกรรมการสรรหาดังกล่าวประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	หมายความว่า	ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชี ตามพระราชบัญญัตินี้ และใบอนุญาตนั้น ยังไม่ขาดอายุ ไม่ถูกพัก หรือไม่ถูกเพิกถอน
รัฐมนตรี	หมายความว่า	รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้มีกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี" เรียกโดยย่อว่า "ก.บ.ช." ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเศรษฐกิจการ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทะเบียนการค้า อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมสรรพากร ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่น ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้ง อีกแปดคน ในจำนวนนี้ ต้องแต่งตั้งจาก ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่น้อยกว่ากึ่ง จำนวนให้ ก.บ.ช. เลือกรวมการคนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานกรรมการ ในกิจการทั้งปวง อันอยู่ในอำนาจ และหน้าที่ของประธานกรรมการ ตามที่ประธานกรรมการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนประธาน กรรมการ ในเมื่อประธานกรรมการไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจแต่งตั้งซ้ำอีกได้ แต่ไม่เกินกว่า สองครั้งติดกัน

มาตรา 5 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

ภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชี

คำศัพท์บัญชีภาษาอังกฤษ

Ab initio

Absorbed cost

Absorbed overhead

Absorption costing

Acceptance

Accessary

Accelrated depreciation

Accomulated income

Account balance

Account current

Account day

Account payable

Account receivable

Account receivable discounted

Account receivable turnover

Account sales

Account stated

Accountancy

Accountant

Accounting

Accounting change

Accounting control

Accounting cycle

Accounting entity

Accounting entry

Accounting equation

Accounting evidence

Accounting information

คำแปลศัพท์บัญชีภาษาไทย

จากการเริ่มต้น

ต้นทุนคิดเข้างาน

ค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างาน

บัญชีต้นทุนรวม

การรับรองตัวแลกเปลี่ยน

ชิ้นส่วนประกอบ

การคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง

กำไรสะสม

ยอดดุลในบัญชี

บัญชีเดินสะพัด

วันครบกำหนดการชำระค่าหลักทรัพย์

เจ้าหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้จากการขายลด

อัตราการหมุนของลูกหนี้การค้า

บัญชีรายละเอียดการขายสินค้า

นำบัญชีหักกลบลบหนี้กัน

อาชีพบัญชี, งานบัญชี

นักบัญชี

การบัญชี

การปฏิบัติทางการบัญชี

การควบคุมทางการบัญชี

วงจรบัญชี

หน่วยงานทางการบัญชี

การบันทึกรายการในสมุดบัญชี

สมการบัญชี

หลักฐานการบัญชี

ข้อสนเทศทางการบัญชี

Accounting Information System	ระบบสารสนเทศทางการบัญชี
Accounting manual	คู่มืองานบัญชี
Accounting period	รอบระยะเวลาบัญชี
Accounting policies	นโยบายการบัญชี
Accounting procedure	วิธีการบัญชี
Accounting records	บันทึกทางการบัญชี
Accounting standard	มาตรฐานการบัญชี
Accounting standard	มาตรฐานการบัญชี
Accounting system	ระบบบัญชี
Accounting transaction	รายการทางบัญชี
Accounting unit	หน่วยงานการบัญชี
Accounting valuation	การกำหนดมูลค่าทางการบัญชี
Accrual	ค้างรับค้างจ่าย
Accrual basis	เกณฑ์ค้างรับค้างจ่าย, เกณฑ์สิทธิ
Accrued dividend	เงินปันผลค้างจ่าย
Accrued expense	ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
Accrued income	รายได้ค้างรับ
Accrued interest	ดอกเบี้ยค้างจ่าย
Accrued interest payable	ดอกเบี้ยค้างจ่าย
Accrued interest receivable	ดอกเบี้ยค้างรับ
Accumulate	สะสม
Accumulated depreciation	ค่าเสื่อมราคาสะสม
Accumulated dividend	เงินปันผลสะสม
Accrued liability	หนี้สินค้างจ่าย
Account receivable financing	การจัดหาเงินโดยบัญชีลูกหนี้การค้า
Activity	กิจกรรม
Actual cost	ต้นทุนจริง
Added value	มูลค่าเพิ่ม
Adjusted entry	รายการปรับปรุง
Adjusted trial balance	งบทดลองหลังการปรับปรุง
Adjustment	การปรับปรุงรายการ
Administrative accounting	การบัญชีบริหาร

 แนวข้อสอบ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี

1. สมการบัญชี คือข้อใด

- ก. สินทรัพย์ + หนี้สิน = ส่วนของเจ้าของ
- ข. สินทรัพย์ = ส่วนของเจ้าของ + หนี้สิน
- ค. สินทรัพย์ = หนี้สิน - ส่วนของเจ้าของ
- ง. สินทรัพย์ + ส่วนของเจ้าของ = หนี้สิน

2. ส่วนได้เสียของเจ้าของในสินทรัพย์ของบริษัทหนึ่ง ๆ คือ

- ก. สินทรัพย์ถาวร
- ข. ส่วนของผู้ถือหุ้น
- ค. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- ง. ทุนหุ้นสามัญ

3. ณ วันสิ้นงวดบัญชีปัจจุบัน ยอดคงเหลือของบัญชีต่าง ๆ เป็นดังนี้ เงินสด 150,000 บาท ลูกหนี้ 50,000 บาท ทุนสามัญ 10,000 บาท กำไรสะสม 60,000 บาท หนี้สิน ณ วันสิ้นงวด เท่ากับเท่าใด

- ก. 80,000 บาท
- ข. 130,000 บาท
- ค. 140,000 บาท
- ง. 190,000 บาท

4. บัญชีต่าง ๆ ต่อไปนี้ บัญชีใดมียอดคงเหลือด้านเดบิต

- 1. สินค้าคงเหลือ
  - 2. ค่าเช่า
  - 3. ทุนเรือนหุ้น
  - 4. ค่าเสื่อมราคาสะสม
  - 5. ขาย
  - 6. ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า
  - 7. เจ้าหนี้
- ก. สินค้าคงเหลือ ทุนเรือนหุ้น ขาย ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า
ข. สินค้าคงเหลือ ค่าเช่า ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า
ค. ทุนเรือนหุ้น ค่าเสื่อมราคาสะสม ขาย เจ้าหนี้
ง. ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคาสะสม เจ้าหนี้

5. ข้อความในข้อใดเป็นข้อความที่ถูกต้องสำหรับระบบบัญชีเดี่ยว

ก. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจะหามาได้โดยการสอบถามเจ้าของ ตรวจดูใบเสร็จรับเงิน และบัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้

ข. การเปรียบเทียบทุนจะทำให้ทราบถึงฐานะการเงินของกิจการได้ แต่ไม่สามารถทำให้ทราบว่ากิจการมีรายได้และค่าใช้จ่ายเท่าใด

ค. งบดุลมักถูกเรียกว่างบแสดงฐานะการเงิน ส่วนงบกำไรขาดทุนมักถูกเรียกว่างบเปรียบเทียบทุน

ง. สมุดเงินสด สมุดรายวัน และสมุดบัญชีแยกประเภทมีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการทำงบแสดงฐานะการเงิน

6. บริษัท AAA มีเงินทุนหมุนเวียนในปี 2547 สูงกว่าคู่แข่ง แสดงว่า

ก. มีสภาพคล่องสูงกว่าคู่แข่ง

ข. มีประสิทธิภาพในการทำกำไรสูงกว่าคู่แข่ง

ค. มีความสามารถชำระหนี้สูงกว่าคู่แข่ง

ง. มีต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่ง

7. บริษัทเอบี ขายชุดว่ายน้ำ ซึ่งจะขายดีในช่วงฤดูร้อน แต่บริษัทจะต้องสั่งซื้อชุดว่ายน้ำมาเตรียมไว้ขายไม่ต่ำกว่า 200,000 บาท เงินทุนส่วนนี้ควรหาจากแหล่งใด จึงจะไม่มีความเสี่ยง

ก. แหล่งทุนระยะสั้น

ข. แหล่งทุนระยะยาว

ค. ข้อ ก หรือ ข ก็ได้

ง. กู้ยืมระยะสั้น

8. ถ้าขายสินค้าได้เท่ากับจุดคุ้มทุน ข้อใดต่อไปนี้จะถูกต้อง

ก. กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี = 0

ข. ยอดขาย เท่ากับ ต้นทุนดำเนินงาน

ค. กำไรส่วนเกิน เท่ากับต้นทุนคงที่ในการดำเนินงาน

ง. ถูกทุกข้อ

9. ข้อใดไม่ใช่แผนในการดำเนินการงบประมาณแผ่นดิน

ก. การจัดเตรียมงบประมาณ

ข. การอนุมัติงบประมาณ

ค. การบริหารงบประมาณ

ง. การประเมินผลงบประมาณ

แนวข้อสอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542

7. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับใด

ก. ระดับ 7

ข. ระดับ 8

ค. ระดับ 9

ง. ระดับ 10

ตอบ ง. ระดับ 10

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 10 หรือเทียบเท่า ซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

8. การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการ ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนกี่คน

ก. เก้าคน

ข. สิบเจ็ดคน

ค. สิบสามคน

ง. สิบห้าคน

ตอบ ง. สิบห้าคน

9. มติในการเสนอชื่อคณะกรรมการสรรหา ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าเท่าใดของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ก. หนึ่งในสาม

ข. หนึ่งในสอง

ค. สองในสาม

ง. สามในสี่

ตอบ ง. สามในสี่

การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคนและให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นจำนวนสองเท่าของแต่ละประเภทเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยได้รับความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวัน

นับแต่วันที่มิเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

10. หากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ้นจากตำแหน่งต้องเริ่มดำเนินการจัดทำรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิภายในระยะเวลาใด

ก. เจ็ดวัน

ข. สิบห้าวัน

ค. สามสิบวัน

ง. หกสิบวัน

ตอบ ค. สามสิบวัน

11. หากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ้นจากตำแหน่ง ให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเสนอเป็นจำนวนเท่าใดต่อประธานวุฒิสภา

ก. สองเท่าของผู้พ้นจากตำแหน่ง

ข. สามเท่าของผู้พ้นจากตำแหน่ง

ค. สี่เท่าของผู้พ้นจากตำแหน่ง

ง. ห้าเท่าของผู้พ้นจากตำแหน่ง

ตอบ ก. สองเท่าของผู้พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้เริ่มดำเนินการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเสนอต่อประธานวุฒิสภา

12. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าเท่าใดของสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาให้คณะกรรมการสรรหาพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุประพฤติเสื่อมเสียร้ายแรง

ก. หนึ่งในสอง

ข. หนึ่งในสาม

ค. หนึ่งในสี่

ง. หนึ่งในห้า

ตอบ ค. หนึ่งในสี่

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่กรรมการนั้นมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง

13. มติของวุฒิสภาในการให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ้นจากตำแหน่งนั้น ต้องมีจำนวนเท่าใดของสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่

ก. หนึ่งในสอง

ข. สองในสาม

สั่งซื้อได้ที่
www.SheetRam.com

โทรศัพท์ : 02-7230950,02-5141422,
085-9679080,085-9993722,085-9993740

โอนเงินเข้าบัญชี @แพทย์ ชื่อบัญชี

บริษัท ชีทราม จำกัด

ธนาคารกรุงไทย สาขาโชดชัย 4 เลขที่ 084-0-19786-1

ธนาคารสสิกรไทย สาขาโชดชัย 4 เลขที่ 721-2-52979-0

ธนาคารทหารไทย สาขาโชดชัย 4 เลขที่ 036-2-72452-8

แจ้งการโอนเงิน พร้อมชื่อ และอีเมลล์ที่

LINE ID : sheetram

โทรศัพท์ : 02-7230950,02-5141422,085-9679080,
085-9993722,085-9993740